

Anna Brigadere

Maija un Paija

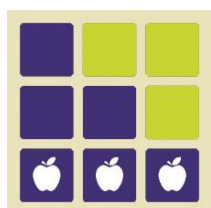
Pasaka vieglajā valodā

Māksliniece
Elīza Daniela Dzene

UDK 821.174-93-3
Br520

Grāmatas teksti pielāgoti vieglās valodas 3. līmenim.

Grāmatas tekstus pārbaudīt palīdzēja biedrības “Rīgas pilsētas
“Rūpju bērns”” audzēkņi.

Māksliniece Elīza Daniela Dzene

Tekstus vieglajā valodā pielāgoja Gunta Bite un Vineta Bite

© Elīza Daniela Dzene, ilustrācijas, 2025

© Latvijas Neredzīgo bibliotēka, makets, izdevums, 2025

Izdevējs: Latvijas Neredzīgo bibliotēka, Juglas ielā 14B, Rīga,
LV-1024

ISBN 978-9934-9254-4-3

Par grāmatu

Šī pasaka ir par divām meitenēm Maiju un Paiju.

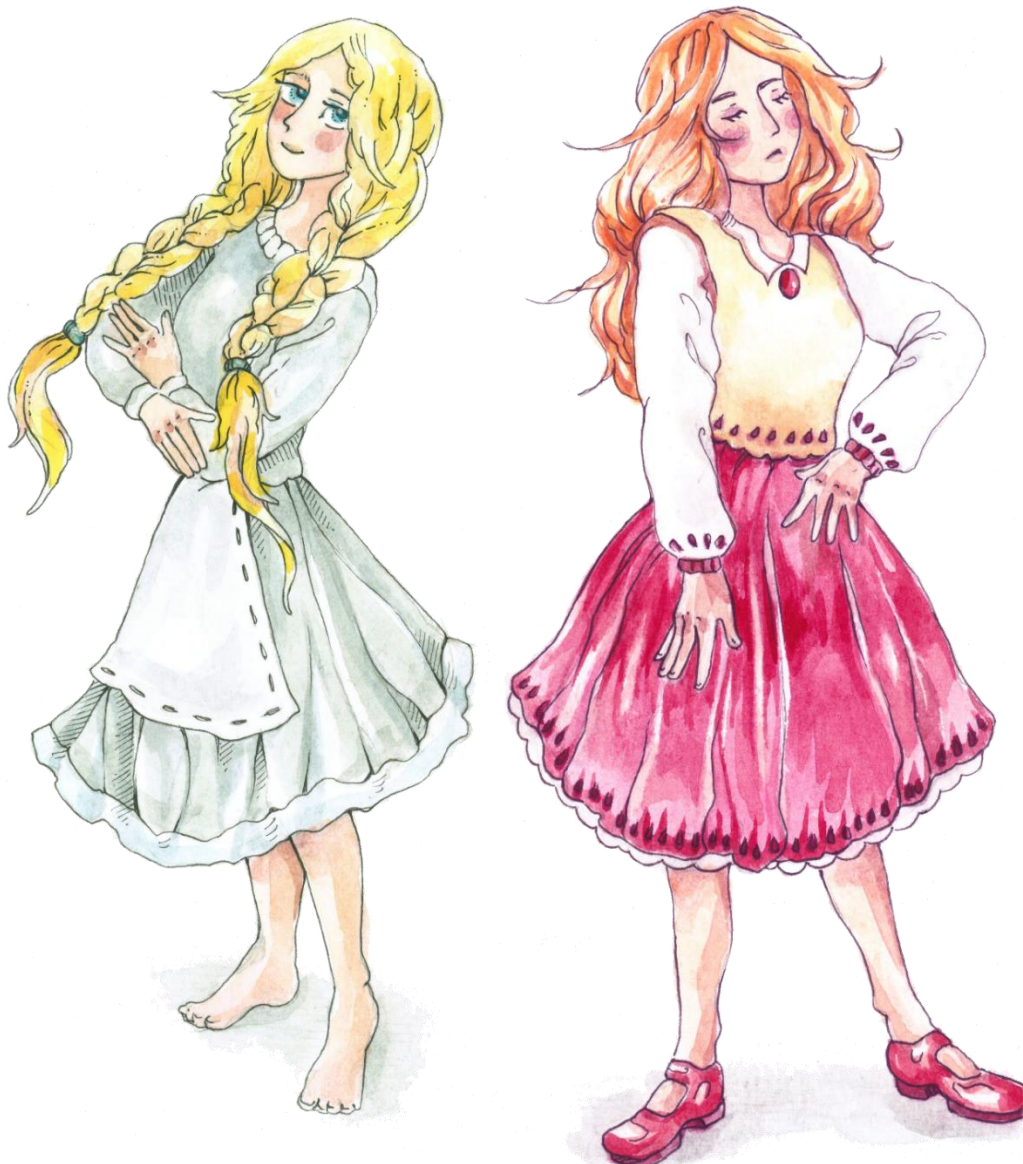
Tā stāsta par labiem un sliktiem darbiem.

Par čaklumu un slinkumu.

Ikviens ir pelnījis samaksu par savu darbu.

Kāda tā ir?

Tas atkarīgs no padarītā darba.

Maija un Paija mājās

Maija dzīvo skaistā mājā ar lielu dārzu.
Dārzā zied rozes un aug ķirsis.
Ķirša zari pārkārušies pāri sētai un suņu būdai.
Blakus būdai ir klēts.
Tur saimnieki glabā dažādas mantas.
Pagalmā aug liepa.
Zem tās stāv galds un sols.
Saimniecība ir sakopta un skaista.
Tāpēc te ir daudz darba.
Strādā gan saimnieki, gan kalpi.

Saimnieks ir Maijas tēvs Svislis.
Maijas mamma pirms trim gadiem nomira.
Pēc tam tēvs apprecēja citu sievieti Dangu.
Danga ir Maijas pamāte.
Bieži viņa ir neapmierināta.
Pat Svislis no viņas baidās un klausā.

Dangai ir arī pašai sava meita.
Viņu sauc Paija.

Paija ir izlutināta un spītīga.
Dangai ir kalps Varis un 5 kalpones.
Kalpones sauc Zīle, Vālodze, Virpa, Ciepa un Plaska.
Viņas ir slinkas un skaudīgas.
Pats slinkākais no visiem ir Varis.
Visvairāk viņam patīk gulēt.

* * *

Ir agrs rīts.
Mājas pagalmā pamazām sanāk kalpones.
Jāsāk dienas darbi!
No akas jānes ūdens un jādzirda govīs.
Jāvērpj diegi un jāpļauj zāle.
Kalponēm nepatīk strādāt.
Tāpēc viņas liek strādāt Maijai.

No mājas iznāk Svilis un nemierīgi skatās apkārt.
Pie darba viņš nesteidzas.
To redz Danga un iet pie saimnieka.
Viņai līdzī nāk viena no kalponēm Plaska.
Plaska vienmēr pielabinās saimniecei.

Danga sabar Svili par staigāšanu bez darba.
Viņam jāstrādā tikpat daudz kā kalpiem.

Tikai tā viņš var nopelnīt sev pusdienas.
Svilis nepiekrīt Dangai.
Saimniecība pieder viņam.
Svilim nav jāstrādā tik daudz.

Par to Danga vēl vairāk sadusmojas.
Viņa pavēl Svilim iet strādāt un nerunāt pretī.
Svilis nobīstas un paklausa Dangai.

Plaska saka saimniecei:
“Svilis par daudz žēlo savu meitu Maiju.
Tāpēc viņš runā tev pretī.”
Danga labprāt padzītu Maiju no mājām.
Tomēr meitene ir strādīga un paklausīga.
Nav iemesla viņu dzīt prom.
Ko par to teiks kaimiņi?

Plaska sola palīdzēt Dangai padzīt Maiju.
Dangai tikai vakarā jāsūta Maija pie Veļu akas vērpt diegus.
Pārējo Plaska izdarīs pati.
Saimniecei patīk kalpones plāns.

No mājas atskan meitenes balss.
Ir pamodusies Paija.

Plaska ir laba arī pret Paiju.

Tāpēc kalpone steidzas iekurt uguni
un uzvārīt meitenei garšīgu ēdienu.

Plaska uzskata sevi par saimnieces māsu.

Taču Danga viņu sauc par pļāpu un nabadzi.

Plaska aizskrien pēc malkas.

Savukārt saimniece ieiet mājā pie bļaujošās meitas.

Mājās no pieguļas atgriežas Varis.

Puisis pieguļā visu nakti pieskatīja zirgus.

Tagad viņam nāk miegs.

Varis žāvājas un meklē klusu vietu gulēšanai.

Varētu apgulties uz sola zem liepas.

Taču tur spīd saule.

Turklāt liepā dzied putni.

Tie traucēs puisim gulēt.

Varis nožāvājas un ielien suņu būdā.

Tur ir vēsi un klusi.

Tikai viņa kājas paliek ārā no būdas.

Netālu no klēts Maija grābj zāli.

Meitenei ir vecas, pelēkas drēbes un plikas kājas.

Pagalmā ienāk Laima.
Viņa ir latviešu dieviete.
Laima rūpējas par cilvēkiem un izlemj viņu likteni.
Bieži cilvēki lūdz Laimas palīdzību.
Dieviete dzīvo debesu pilī.
Tur viņa izskatās citādi.
Virs zemes Laima maina savu izskatu.
Cilvēki viņu redz kā vecu sievīņu.

Šodien vecā sieviņa meklē Pasaules ceļu.
Kurš viņai palīdzēs?

Sieviņa pieiet pie suņu būdas un jautā ceļu Varim.

Varis pa miegam rāda ar kāju:

“Tur! Ej tur!”

Maija to redz un sabar Vari.

Taču Varim ir vienalga par citu domām.

Viņš grib tikai gulēt.

Pret veco sieviņu Maija ir laipna un izpalīdzīga.

Meitene ved sieviņu zem liepas apsēsties.

Vecā sieviņa jautā Maijai par Vari.

Meitene apsēžas blakus un pastāsta.

Varis ir bārenis bez vecākiem.

Maijas mamma pieņēma Vari savā ģimenē.

Viņa audzināja puisi par labu cilvēku.

Varis auga godīgs un gudrs.

Taču Maijas mamma nomira.

Viņas vietā saimniecībā sāka dzīvot Danga.

Pamazām Varis izmainījās.

Viņš kļuva slinks un vienaldzīgs.

Maija pabeidz stāstu un ieiet mājā pēc cienasta Laimai.

Maijai ir grūti sadzīvot ar pamāti.

Tomēr viņa nesūdzas un turpina strādāt.

Viņa ir čakla meitene.
Par to vecā sieviņa svētī Maijas darbu saimniecībā.
Viņa izstiepj rokas un iet lēni pāri pagalmam.
Sieviņa svētī arī dārzu, pļavu un labības laukus.

Pēc brīža Maija atgriežas ar maizi un pienu.
Viņa dod to vecajai sieviņai.
Maijai nav laika ilgi sēdēt pie sieviņas.
Šodien vēl daudz darba jāpadara.
Vakar meitene palīdzēja tētim.
Tāpēc pašas darbi palika nedarīti.

Pēkšņi pagalmā ieskrien Svilis.
Viņam ātri jāpārgērbjas.
Tēvs velk nost netīrās drēbes un met tās zemē.
Maija iet tēvam palīgā un atnes viņam tīras drēbes.
Nomesto apģērbu viņa paceļ no zemes.

Kāpēc tāda steiga?
Danga sūta Svili uz Rīgu.
Paija prasa atvest zaļu jostu ar maziem zvaniņiem.
Tāda josta skaisti skan.

Maijai tik ļoti pietrūkst tēva uzmanības.
Viņa grib dzirdēt vismaz kādu mīļu vārdu no tēva.
Meitene stāsta par šī rīta padarītajiem darbiem.
Viņa viena pati ir nopļāvusi zāli un samalusi miltus.
Tomēr tēvs neklausās.
Viņš iesēžas zirga ratos un aizbrauc.

No mājas izskrien Plaska un dzen visus prom.
Pagalmam jābūt tukšam.
Tūlīt ārā nāks lepnā Paija.
Visiem jādod Paijai ceļš.
Plaska dzen prom arī Maiju ar veco sieviņu.
Sieviņa paklausa un aiziet apsēsties pie sētas.
Taču Maijai nepatīk Plaskas attieksme.
Viņa aizrāda par to kalponei.

Agrāk Plaska bija laba.
Arī pret Maiju viņa bija mīļa.
Plaska mainījās pēc Dangas atnākšanas.
No Dangas kalpone saņem vairāk labumu.
Arī vairāk ēdiena un labākas drēbes saņem.
Tāpēc Plaska vienmēr Dangai pielabinās.
Arī pret Paiju viņa ir laba.
Pret Maiju gan kalpone izturas tikpat slikti kā Danga ar meitu.

Maija pieiet pie vecās sieviņas.
Meitene apsola viņu vēlāk pavadīt līdz Pasaules ceļam.
Taču tagad Maijai jāiet pie teļiem.

Izpūrušiem matiem no mājas lepni iznāk Paija.
Viņai seko Danga un visas kalpones.
Paija pati neko nedara.
Pat apgērbt sevi un izķemmēt matus viņa liek kalponēm.
Parasti Paija ir neapmierināta un dusmīga.

Kurš šodien saģērbs Paiju un izķemmēs viņai matus?
Ķemmēt matus piesteidzas māte.
Taču meita uzkliedz viņai un aizdzen prom.
Paija sauc kalpones.
Arī pret kalponēm meitene ir ļauna.
Viņa rāda mēli un apsūkājas.
Tomēr Paija ļauj kalponēm sevi saķemmēt un apgērbt.

Kalpones pielabinās Paijai.
Par meiteni viņas saka tikai labus vārdus.
Toties par Maiju runā sliktu.

Beidzot Paija ir apgērbta un mati saķemmēti.
Tagad Paija grib ēst.
Plaska iznes no mājas katlu ar garšīgu ēdienu.
Tomēr Paijai ēdiens negaršo.

Viņa spītīgi klie dz.

Danga dzen Plasku ar izvārīto ēdienu prom.

To jāizbaro cūkām.

Māte piedāvā Paijai krējumu, medu vai pankūkas.

Tāču Paija grib putna pienu.

Kas tas tāds?

Kur to atrast?

To kalpones un Danga nezina.

Tomēr visas aiziet meklēt Paijai putna pienu.

Pie sētas sēdošā vecā sieviņa pieceļas.

Paija viņu ierauga un sabīstas.

Meitene redz Laimu kā vecu zīlnieci.

Paija prasa izzīlēt sev nākotni.

Vai Paija dabūs princi par vīru?

Vecā sieviņa apsola Paijai princi.

Tomēr meitenei princis ir jānopelna.

Paija negrib strādāt.

Tomēr viņa piekrīt.

Ko viņai jādara?

Paijai jādara viss tāpat kā dara Maija.

Ko par to dabūs Maija?

Maija dabūs slinko Vari.

Paijai tas patīk.

Viņa priecājas, dzied un dejo.

Troksnis pamodina Vari.

Viņš izlien no suņu būdas.

Varim ir vienalga par Paijas prieku.

Puisis pasmejas par meiteni un saka:

“Tavs princis var būt tikai sētas stabs.”

Meitene dusmās kliegz uz Vari.

Tāču puisis neklausās un lien atpakaļ būdā.

Pagalmā atgriežas Danga ar kalponēm.

Viņas nes atrasto putna pienu.

Tāču Paija izsper to Dangai no rokām.

Meitene vairs negrib putna pienu.

Tagad viņa prasa atsaukt puisi.

Paija grib zināt puisi domas par sevi.

Vai viņa ir skaista un puisiem patīk?

To dzird Varis suņu būdā.

Arī viņš ir puisis.

Tāpēc Varis skaļi sauc no suņu būdas:

“Puišiem tu nepatīc!”

Paija to dzirdēt negrib.

Tomēr Varis turpina:

“Pat melnā vārna sausajā priedē ir skaistāka par tevi.”

Paija pavēl mātei dzīt Vari projām.

Varis izlien no būdas un aiziet pats.

Viņš vairs negrib dzirdēt Paijas balsi.

Pagalmā atskan skaista dziesma.

Netālu strādā un dzied Maija.

Paiju tas kaitina.

Arī viņa grib dziedāt tikpat skaisti kā Maija.

Turklāt viņa to grib tūlīt pat.

Taču tā nevar.

Paija nemāk dziedāt.

Viņai nav dziedamās balss.

Plaska sola atvest burvi.

Viņš iemācīs Paiju dziedāt.

Tomēr Paija gaidīt negrib.

Viņa grib dziedāt tūlīt.

Pa to laiku Maija aiziet tālāk.

Viņas dziesmu vairs nedzird.

No Rīgas pagalmā iebrauc Svislis.

Viņš dod Paijai nopirkto jostu.

Meitene paņem jostu un dusmās bļauj.
Viņa vairs negrib zaļu jostu.
Tagad Paija grib sarkanu.
Meitene saplēš jostu un nomet to zemē.
Svilis sabijies vaimanā.
Taču Paija par to nebēdā un aizskrien ar kalponēm spēlēties.

Svilis bēdīgs apsēžas uz sola.
Viņa priekšā nostājas Danga.
Neviens Maijas padarītais darbs Dangai nepatīk.
Labība nav pietiekami labi nopļauta.
Gaudi dzirnavās izbērti pa grīdu.
Turklāt no Maijas skaļās dziedāšanas Dangai sāp ausis.
Gluži vai viņai ar Paiju jābēg no mājām!

Tajā brīdī mājās nāk Maija.
Viņa turpina priecīgi dziedāt.
Danga aizspiež ausis un aizskrien.

Maija pieiet pie vecās sieviņas.
Darbi ir padarīti.
Tagad meitene var pavadīt sieviņu līdz Pasaules ceļam.
Vai Maija pēc darba nav nogurusi?
Maijai vēl daudz spēka.
Meitene var pat dejot.

Viņa griežas dejā uz riņķi un uzgrūžas Svilim.

Par tādu jautrību Svilis sabar Maiju.

Viņš dusmās aizliedz meitai arī dziedāt.

Taču dziesma ir Maijas vienīgais prieks.

“Pie darba nevajag prieka,”

nosaka Svilis un aiziet.

Maija noskumst.

Vecā sieviņa mierina Maiju un dod viņai savu svētību.

Sieviņa noskūpsta meitenes acis un ausis.

Tagad Maija redzēs tālu un sapratīs putnu valodu.

Visa dzīvā daba Maiju mīlēs un sveicinās.

Vecā sieviņa klusi nozūd.

Ātrā gaitā pāri pagalmam nāk Danga ar Plasku.

Viņas meklē veco sieviņu.

Pagalmā stāv tikai Maija.

Danga sabar Maiju par vecās sieviņas barošanu.

Meitene nedrīkst pienu un maizi dot par velti.

Danga visu uzskata par savu īpašumu.

Bez viņas ziņas neko citiem dot nedrīkst.

Maija tam nepiekrīt.

Saimniecība pieder tētim, viņai un agrāk arī mammai.

Par to Danga sadusmojas vēl vairāk.
Kā Maija var runāt viņai pretī?
Danga dzen Maiju prom no mājām.
Taču meitene drosmīgi atsakās iet.
Pamāte var piespiest Maiju tikai strādāt.
Padzīt no mājām meiteni nedrīkst!

Danga ir sagatavojusi Maijai īpašu darbu.
Viņa liek meitenei savērpt 3 podus ar liniem.
Lini ir augi.
Tiem ir gari kāti un mazi, zili ziedi.
No liniem vērpj diegus.
3 podi ar liniem ir 25 kilogrami.
Tas ir ļoti daudz.
Turklāt Maijai darbs jādara naktī pie Veļu akas.
Tikai tad meitene varēs palikt mājās.

Maija piekrīt un aiziet pēc liniem.
Viņa nebaidās no darba.

Danga ļauni smaida.
Viņa pavēl Plaskai naktī palaist vaļā suņus.
Tie meiteni nobiedēs.
Atpakaļ uz mājām Maijai būs jāmeklē cits ceļš.
Tā viņa apmaldīsies un nevarēs atgriezties mājās.

Pie Veļu akas

Mēness gaisma apspīd gandrīz sagruvušu aku.

Aka ir apaugusi ar zaļām sūnām.

Tā ir Veļu aka.

Netālu no akas ir maza būda.

Sliktā laikā tur dzīvo zirgu gani.

Viņi naktī pieskata zirgus.

Zirgi nedrīkst iet auzu laukā.

Šonakt zirgi atkal jāpieskata Varim.

Tomēr viņš guļ pie būdas durvīm un pat krāc.

Viņam ir vienalga par zirgiem.

Pie Veļu akas uz akmens sēž Maija.

Blakus viņai ir ūdens krūze un lini.

Meitene ar vērpjamo ratiņu vērpj linus un dzied.

Viņas balss skan klusajā naktī un pamodina Vari.

Puisis dusmojas.

Maija pasmaida un atgādina Varim par zirgiem.

Tomēr viņš negrib celties.

Tad jau labāk iet uz elli!
Tur velna kalpi var gulēt no rīta līdz vakaram.
Vismaz tā domā Varis.

Varis grib padzerties.
Taču pats iet pakaļ krūzei negrib.
Puisis prasa Maijai atnest ūdens krūzi.
Maija pieceļas un dod Varim padzerties.
Meitene cenšas pierunāt puisi strādāt.
Padarīts darbs dod cilvēkam prieku!
Varis domā citādi.
Kāpēc viņam censties?
Maija padarīs darbu arī viņa vietā.
Varim patīk tikai gulēt un ēst.
Viņš labprāt ēstu briežus, stirnas un vēršus.

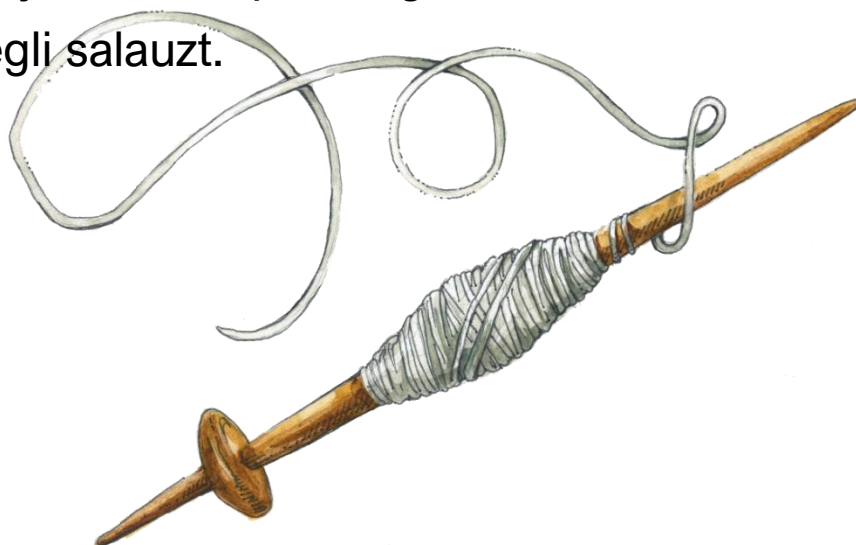
Pēkšņi Maija ierauga auzu laukā zirgus.
Meitene skrien tos dzīt ārā.
Tikmēr Varis atkal aizmieg.

No mājas puses nāk Paija ar kalponēm.
Viņas grib sabojāt Maijas vērpjamo ratiņu un izārdīt diegus.
Tomēr pie akas Maijas nav.
Paija pamana guļošo Vari un iet viņu kaitināt.

Meitene ar kalponēm sadodas rokās un lec puisim apkārt.
Varis guļ cieši un neko nedzird.

No auzu lauka atgriežas Maija.
Viņa apsēžas pie akas un turpina vērpt linus.
Paija pieiet pie Maijas un mēdās.
Viņa grib meiteni nokaitināt.
Tomēr Maija joprojām ir mierīga.

Tad Paija mēģina salauzt Maijas vārpstiņu.
Vārpstiņa ir maza koka nūjiņa.
Abi gali tai ir asi.
Uz vārpstiņas Maija tin savērpto diegu.
Vārpstiņu var viegli salauzt.

Maija spiež vārpstiņu sev pie krūtīm.
Paija paceļ asu akmeni un sit ar to pa vārpstiņu.
Akmens trāpa Maijai pa roku un savaino to.
No savainotās rokas tek asinis un nosmērē vārpstiņu.
Paija nobīstas un aizbēg.

Maija iet nomazgāt vārpstiņu Veļu akā.
Brīdi viņa skatās ūdenī.
Pēkšņi akā atskan kāda balss.
Tā sauc Maijas vārdu.
Meitene liecas arvien dziļāk un dziļāk.
Līdz no rokām viņai izslīd un akā iekrīt vārpstiņa.
Maija mēģina to noķert un arī iekrīt akā.

No tumsas iznāk Plaska.
Viņa ļauni smejas.
Plaska nobūra Veļu aku.
Tāpēc Maija tajā iekrita.
Savās mājās viņa vairs neatgriezīsies.
Dangai par to būs prieks!

Ap aku satrauktas skraida kalpones.
Viņu vaimanas pamodina Vari.
Ko tagad darīt?
Maija iekrita akā.
Taču Varis negrib lekt akā pakaļ Maijai.
Tad jau labāk puisis kļūst par velna kalpu.
Varis sauc velnu Ņurgu no Akmeņu muižas.
Velnš atnāk un sola puisim dzīvi bez smaga darba.
Varis piekrīt.
Ņurga saņem puisī aiz roku un aizrauj uz elli.

Drīz pie akas atgriežas Paija un meklē Maiju.

Kalpone Ciesa saka:

“Maija iekrita akā.”

Paija atceras par zīlnieces solīto princi.

Tāpēc meitene grib lekt akā tāpat kā Maija.

Kalpones neļauj un tur Paiju aiz rokām.

No mājas satraukta atskrien Danga.

Arī viņa mēģina Paiju atrunāt.

Ciesa saka Paijai:

“Vispirms Maijai akā iekrita vārpstiņa.

Tikai pēc tam viņa lēca pati.”

Paija pavēl kalponei atnest vārpstiņu.

Danga ir nobijusies par meitu.

Viņa liek pārējām kalponēm piepildīt Veļu aku ar spilveniem.

Drīz vien Ciesa atnes Paijai vārpstiņu.

Meitene to paņem un pagrūž kalponi malā.

Paija pieskrien pie akas un iemet tajā savu vārpstiņu.

Pēc tam viņa ielec akā pati.

Pie Velēnu vecīša

Veļu aka ved uz pazemi.
Tā ir pasaule dziļi zem zemes.
Tur saule neiespīd.
Visapkārt ir tumšs.

Pazemē dzīvo Velēnu vecītis.
Viņam ir ļoti veca māja.
Tai uz jumta aug sūna un zāle.
Zāli kopā ar sūnām sauc par velēnu.
Arī pagalms aizaudzis ar velēnu.
Pagalmā ir sūnām apaugusi pirts.
Cilvēki pirtī mazgājas.
Mazgāšanos pirtī sauc par pēršanos.
Taču tagad pirts ir auksta.

Pie mājas noskumis sēž Velēnu vecītis.
Viņam ir gara un pinkaina bārda.
Vecītis ģērbies netīrās drēbēs.

Jau 10 000 gadu Velēnu vecītis nav mazgājies.
Viņš pats to izdarīt nevar.
Tāpēc vecītis gaida labu cilvēku.
Kopā ar viņu dzīvo sirms kurmis.
Tas ir mājas sargs Samtcepure.
Savukārt vārtus sargā vecs krupis Kaupiņš.
Arī viņi sen nav mazgājušies.

* * *

Pa to laiku pazemē nonāk Maija.
Viņa meklē savu vārpstiņu.
Pa ceļam viņa satiek dažādus garus un viņiem palīdz.

Sākumā viņa satiek vēju.
Viņš ir sapinies krūmos.
Maija palīdz vējam tikt ārā.
Par to vējš paceļ un nes meiteni uz priekšu.
Tad viņš noliek Maiju zemē.

Maija iet tālāk un redz krāsni.
Tajā cepas maize.
Maize netiek ārā un drīz sadegs!

Meitene pieskrien un izvelk maizi no krāsns.
Krāsns ir pateicīga.
Viņa nolauž maizes gabalu un dod Maijai.
Tā ir burvju maize.
Maize dod ēdājam spēku.
Tad var nopīt akmens virvi un uztaisīt ūdens cirvi.
Maija saka paldies un iet tālāk.

Ceļa malā aug liepa.
Tā ir pilna ar smaržīgiem ziediem.
Taču ziedos salidojušas daudz lapsenes.
Liepa cieš.
Maija aizdzen lapsenes un atbrīvo koku.
Par pateicību liepa dāvina meitenei slotiņu.
Tā veidota no kopā sasietiem ziedošiem liepas zariem.
Ar slotiņu var pērties pirtī un kļūt jauns un stiprs.

Maija turpina ceļu un satiek ganu.
Puisis ar nazi grebj dziļu koka karoti.
To sauc arī par kausiņu.
Tikmēr puīša aitas aizgājušas tālu projām.
Gans grib pabeigt grebt kausiņu.
Viņš lūdz Maiju atdzīt aitas atpakaļ.
Meitene to labprāt izdara.
Par darbu gans dāvina Maijai burvju kausiņu.
Tajā vienmēr ir ūdens.
Tas smaržo pēc rozēm.

Maija iet tālāk.
Viņa redz mazu strautu.
Tas iekritis bedrē un netiek tālāk.
Maija palīdz strautam tikt ārā no bedres.
Par palīdzību strauts uzdāvina Maijai baltu putu gabalu.
Tās ir burvju ziepes.
Ar tām var mazgāties un kļūt tīrs un skaists.
Meitene priecājas par dāvanām un turpina ceļu.

* * *

Pie Velēnu vecīša mājas Kaupiņš paceļ galvu.
Viņš redz pāri pagalmam pārslīdam baltu ēnu.

Velēnu vecītis pasmaida un saka:
“Labs cilvēks nāk!”
Arī Samtcepure ir priecīgi satraukts.

Maija pieiet pie vārtiņiem un jautā par savu vārpstiņu.
Kaupiņš to nav redzējis.
Viņš sūta Maiju pie vecīša.

Velēnu vecītis pazīst Maiju.
Viņš zina arī par pamātes un Paijas ļaunajiem darbiem.
Pamāte dzina suņus Maijai pakaļ.
Savukārt Paija pie akas Maijai uzbruka.
Tāpēc ļaunās Plaskas noburtā aka ierāva Maijas vārpstiņu.
Viņas visas bija ļaunas pret meiteni.

Maija tomēr tic labajam.
Pat pazeme viņai šķiet laba.
Ceļā Maija iepazinās ar labiem pazemes gariem.
Arī vecītis, Kaupiņš un Samtcepure meitenei patīk.

Velēnu vecītis ar palīgiem izskatās bēdīgi.
Vecītis lūdz Maiju viņus nomazgāt.
Meitene piekrīt.
Tajā brīdī pirtī krāsns iekuras pati.

Uz krāsns saliktie akmeņi sakarst un sasilda pirti.
Ar gana dāvināto kausiņu Maija uzlej akmeņiem ūdeni.
No tiem paceļas balti tvaiki un piepilda pirti.
Pirts smaržo pēc rozēm.
Laiks pērties!

Velēnu vecītis ir pārāk vājš.
Pats līdz pirtij viņš aiziet nevar.
Maija paceļ vecīti uz rokām un ienes pirtī.

Vispirms vecītim vajag izsvīst.
Maija meklē pirts slotiņu.
Ar to vajag viegli sist pa ķermeni.
Tad kļūst ļoti karsti un parādās sviedri.

Vecītim slotiņas nav.

Viņš saka:

“Nogriez zarus no ērkšķu krūma.”

Maija negrib vecītim nodarīt sāpes.

Pēršanai viņa ņem liepas dāvināto slotiņu.

Tagad vecīti vajag nomazgāt.

Kur ziepes?

Vecītis saka:

“Ņem akmeni ziepju vietā.”

Maija nepiekrīt.

Viņa ņem strautes doto putu gabalu.

Ar to viņa rūpīgi nomazgā vecīti.

No pirts Velēnu vecītis iznāk tīrs un balts.

Arī spēks viņam ir atgriezies.

Pēc tam Maija nomazgā Kaupiņu un Samtcepuri.

Visi ir laimīgi.

Darbs ir labi padarīts.

Vecītis grib par darbu samaksāt.

Maijai vajag tikai vārpstiņu.

Bet vārpstiņas pazemē vairs nav.

Tā atgriezās atpakaļ virs zemes.

Velēnu vecītim ir 3 burvju kastītes.
Maija drīkst izvēlēties vienu no tām.

Pirmajā kastītē ir dārgas zīda drēbes.
Otrajā kastītē ir zelta pils.
Taču Maija negrib nevienu no tām.
Zīda drēbēs nevar strādāt.
Dzīvot zelta pilī ir garlaicīgi.
Maijai labāk patīk pļavas un meži.

Trešajā kastītē ir spogulis.
Tas rāda, kas notiek citur pasaulē.
Spogulī drīkst ieskatīties tikai vienu reizi.

No trim dāvanām viņa izvēlas spoguli.
Maija grib redzēt Vari.
Spogulis rāda Vari starp lieliem katliem un ugunskuriem.
Maija nesaprot.
Kas tā par vietu?
“Tā ir elle!
Varim palīdzēt vairs nevar,”
saka vecītis.
Tomēr Maija grib palīdzēt Varim.
Viņa jautā vecītim ceļu uz elli.

Vecītis zina ceļu.

Taču ellē var ieiet tikai ar Laimas dotu atslēgu.

Maija nolemj vispirms iet pie Laimas.

Laima dzīvo debesīs.

Kā debesīs var nokļūt?

Vecītis zina ceļu arī uz debesīm.

Taču ceļš Maijai jāatmin pašai.

Vecītis uzdod meitenei mīklu:

“Balts ādas maisiņš,

Melna saitīte.

Pārtrūkst saitīte,

Saplīst maisiņš,

Izlec princese,

Mākoņu kāpēja.

Pa zaru zariem,

Pa stīgu stīgām,

Pa lapu lapām,

Pa ziedu ziediem

Uzkāpj princese

Līdz debesu vārtiem.”

Sākumā Maija jautā mīklas atbildi
Samtcepurem un Kaupiņam.

Tomēr viņi atbildi nezina.

Tad Maija padomā un atmin mīklu pati.

Tā ir baltā pupa!

Pa to var uzkāpt debesīs.

Atbilde ir pareiza.

Tāpēc Velēnu vecītis dod Maijai balto pupu.

Pupa jāstāda baltās smiltīs.

Maija atrod smiltis un iestāda pupu.

Smiltīs Maija atrod spožu zelta ozola galotni.

Visi brīnās par tās mirdzumu.

Maija ieliek galotni kabatā.

Viņa to dāvinās Laimai.

No zemes sāk augt baltā pupa.

Tā aug ļoti ātri.

Pupas kāts jau sasniedzis
debesis.

Maija atvadās no vecīša,
Samtcepures un Kaupiņa.

Pa pupas zariem, lapām
un ziediem Maija kāpj debesīs.

Vecītis noskatās Maijai pakaļ.
Meitenei viss izdosies.
Par to vecītis ir pārliecināts.
Pēc brīža pupas zaros Maija vairs nav redzama.

* * *

Pāri Velēnu vecīša mājas pagalmam pārslīd melna ēna.
Vecītis sarauc uzacis un saka:
“Slikts cilvēks nāk!”

Tur nāk Paija.
Meitene grib kāpt pāri sētai.
Vārtu sargs Kaupiņš lūdz viņu tā nedarīt.
Pieklājīgi cilvēki nāk pa vārtiem.
Tomēr Paija Kaupiņu neklausā un pārkāpj pāri sētai.

Paijai nepatīk Kaupiņš un Samtcepure.
Meitene apsaukā viņus par netīriem nabagiem.
Arī pazeme viņai nepatīk.
Tā viņai šķiet slikta pasaule.
Kāpēc tā?

Pazemē Paija sekoja Maijai.
Pa ceļam arī Paijai palīdzību prasīja gari.
Tomēr meitene atteicās viņiem palīdzēt.
Par to vējš sagrāba Paiju un rāva aiz matiem.
Krāsns iepūta acīs karstumu.
Lapsenes no liepas metās virsū un sadzēla meiteni.
Bet strauts iešļāca acīs ūdeni.
Visbeidzot vējš atkal sagrāba Paiju
un atnesa pie vecīša mājas.

Kaupiņš un Samtcepure smejas par Paijas piedzīvoto.
Viņu smiekli meiteni sadusmo.
Paija sola abus pārmācīt.
Tomēr vispirms meitene grib zināt par Maiju.
Kur viņa aizgāja?
Kaupiņš un Samtcepure jautā:
“Kāpēc tu meklē Maiju?”
Paija atbild negribīgi:
“Zīlniece lika man darīt visu tāpat kā Maija.
Tad es dabūšu princi.”

Kaupiņš atmet ar roku.
Paija nevar atkārtot Maijas darbus.

Kāpēc ne?

Arī Paija ir gatava nomazgāt vecīti un pārējos pirtī.

“Kā tu mūs mazgāsi?

Pirts ir atdzisusi,”

nesaprot Kaupiņš.

Pirtī akmeņi vēl silti.

Paija sola ņemt miruša dzīvnieka kaulu.

Ar to viņa lies ūdeni uz akmeņiem.

Pirts slotiņu viņa uztaisīs no ērkšķu krūma zariem.

Ar to varēs viņus stipri nopērt.

Visa grīda būs sabirusi ar ērkšķiem.

Bet ziepju vietā Paija ņems akmeni.

Kaupiņš un Samtcepure nobīstas.

Viņi vairs negrib mazgāties.

Tomēr Paija draud abus ievilkt pirtī aiz bārdām.

Visgarākā bārda ir Velēnu vecītim.

Pirmo Paija grib ievilkt pirtī vecīti.

Kaupiņš un Samtcepure iesaka Paijai neaiztikt vecīti.

Citādi būs slikti!

Paija viņu padomā neklausās.

Viņa pieiet pie vecīša un saķer viņu aiz bārdas.

Tajā brīdī Velēnu vecītis pielec kājās.

Viņš kļūst pavisam liels un draudošs.

Arī Kaupiņš un Samtcepure izstiepjas gari un draudoši.

Paija nobīstas.

Velēnu vecītis ir dusmīgs.

Par ļauniem darbiem Paija ir pelnījusi tikpat ļaunu samaksu.

Vecītis pavēl Kaupiņam sūtīt Paiju atpakaļ virs zemes.

Tur var nokļūt tikai caur deviņām pazemēm.

Paijai jāiet cauri ciešanām un grūtībām.

Tikai tā meitene iemācīsies cienīt citus.

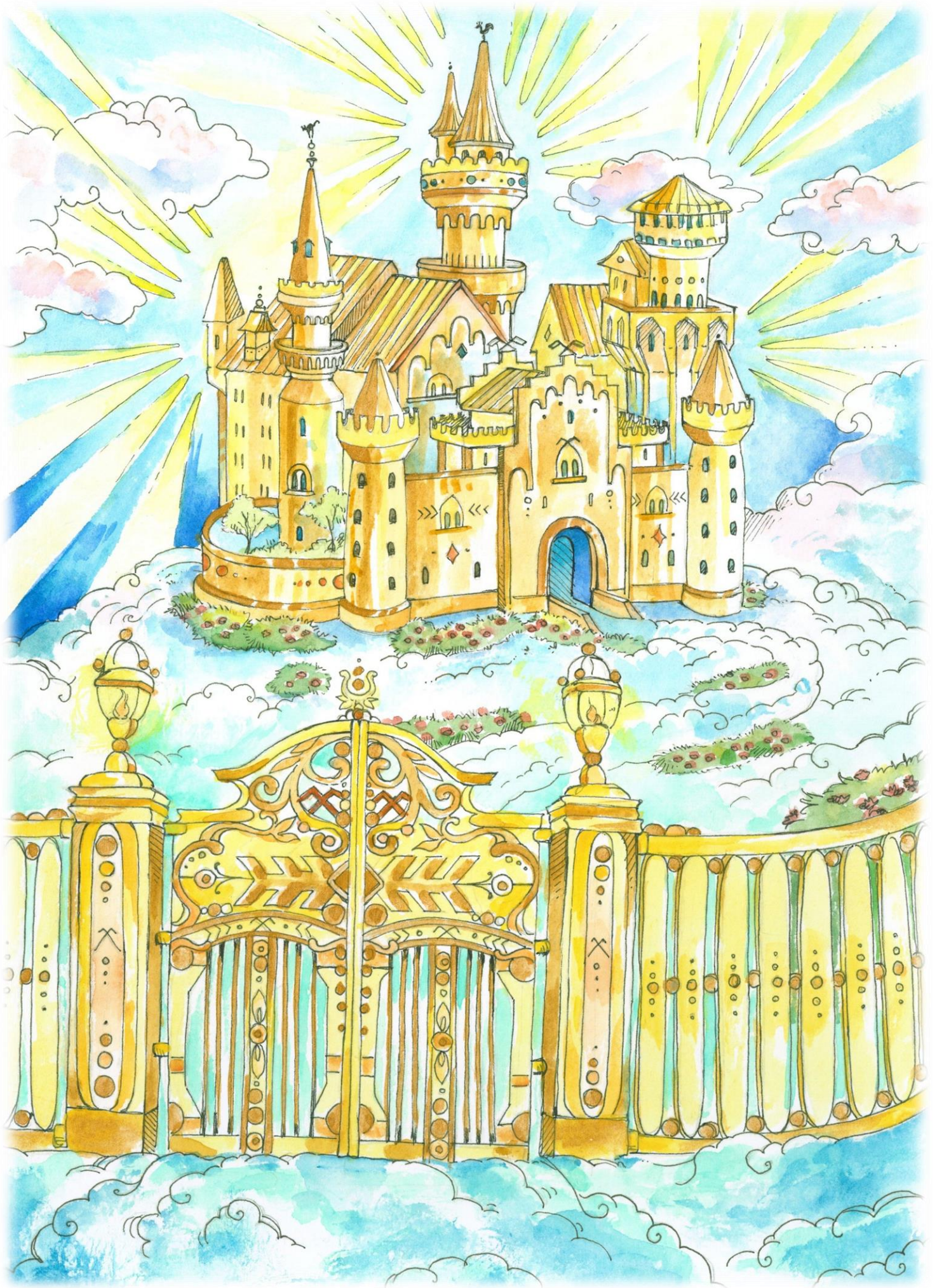
Kaupiņš izpilda Velēnu vecīša pavēli.

Visapkārt iestājas melna tumsa.

Atskan liels troksnis.

Paija pazūd.

Pamazām visapkārt atkal kļūst gaišāks.
Velēnu vecītis ir piekūsis un grib gulēt.
Viņš lēni ieiet savā mājā.
Pagalmā paliek tikai Kaupiņš un Samtcepure.

Debesu pļavā

Debesu valstībā viss ir gaiši zilā krāsā.
Pūkaini mākoņi veido plašu lauku.
Tā priekšā ir debesu zelta vārti.
Lauka vidū ir balts kalns.
Uz kalna sarkanu rožu dārzā ir Laimas pils.

Pilī dzīvo Laima ar 7 meitām.
Viena no viņam ir Līga.
Viņa ir līdzīga Laimai.
Līga ģērbjas baltās drēbēs ar jostu apkārt.
Galvā viņai ir mazs kronītis.

Pārējās 6 meitas Laima sauc par Varavīksnenēm.
Meitas ģērbjas katra savā varavīksnes krāsā.
Kvēlas apģērbs ir sarkans.
Zaigai ir oranžas drēbes.
Dzeltenā krāsā ģērbjas Spulga.
Rotas apģērbs ir zaļš.
Gaiši zilā krāsa ir Starai.
Savukārt Rieta ģērbjas violetā apģērbā.

Debesu pļavā aug zelta ozols.
Tas dod spēku Laimai.
Nesen Pērkons ozolu sašķēla uz pusēm.
Tagad ozolam ir noplēstas lapas un nolauzti zari.
Tie izkaisīti pa pasauli.
Arī galotne ozolam ir nolauzta.
Pamazām koks zaudē savu spēku.
Ļaunais Pērkons grib valdīt debesīs viens pats.
Tāpēc viņš dara ļaunu Laimai.

Laimas meitas staigā pa zemi un meklē ozola gabalus.
Viņas nes atrastās lapas un zarus Laimai.
Laima tos atkal pieaudzē ozolam.
Drīz jau ozols atkal kļūs vesels.
Trūkst tikai galotnes.

Māsas turpina meklēt zelta galotni.
Tikai Zaiga un Stara ir mājās.
Viņas nepacietīgi gaida māsas atpakaļ.

Beidzot mājās atgriežas Spulga, Līga, Rota un Rieta.
Spulga nes gabaliņu no zelta ozola mizas.
Daļu no ozola serdes atrada Līga.
Rotai ir pēdējais gabals no saknes.
Savukārt Rieta nes divas lapiņas.
Tomēr nevienai no viņām nav ozola galotnes.

Mājās pārnāk Kvēla.
Diemžēl arī viņai nav ozola galotnes.
Pērkons ir noslēdzis ceļu uz zemi.
Tagad tur trako Pērkona gari Zibens, Krusa un Putenis.
Viņi nelaiž nevienu cauri.
Savukārt pazemē māsas ieiet nevar.
Viņas ir gaismas nesējas.
Gaisma pazemē nespīd.

Vai tiešām Pērkons uzvarēs Laimu?
Tad virs zemes paliks tikai tumsa un aukstums.

Laima raud.
Viņai nav spēka cilvēkiem palīdzēt.
Laima vairs nedzird cilvēku lūgšanas.
Visapkārt palēnām satumst.
Drīz sabruks arī Laimas pils.

Ja vien kāds varētu pameklēt galotni pazemē!
Tā noteikti tur ir.
Pazemē var nokāpt tikai cilvēks.
Kur tādu cilvēku atrast?

Pēkšņi Zaiga dzird dīvainas skaņas debesu pļavas malā.
Tur parādās baltās pupas zari.
Tie aug arvien lielāki un resnāki.
Kāds kāpj pa balto pupu augšā.

Kvēla pieskrien pie debesu malas un skatās lejā.
Viņa pazīst kāpēju.
Tā ir Maija.
Kvēla vienmēr sūtīja Maijai vaigu sārtumu.
Arī pārējās māsas meiteni pazīst.

Zaiga bēra Maijas ceļā magoņu ziedus.
Mirdzumu acīs sūtīja Stara.
Līga katru rītu modināja Maiju ar cīruļa dziesmu.
Spulga dienā iepina matos pļavu ziedus.
Rieta sūtīja vakarā sveicienus Maijai no mirušās mātes.
Bet naktī ar ziliem vējiem Rota deva meitenei sapņus.

Tagad Maija nāk pie viņām.
Meitene kāpj pa pupu arvien augstāk un augstāk.
Tomēr viegli tas nav.
No visām pusēm Maijai uzbrūk Zibens, Krusa un Putenis.
Meitene drosmīgi aizsargājas pret uzbrukumiem.

Visbeidzot viņa uzkāpj debesīs.
Tomēr arī te Pērkona gari viņai metas virsū.
To redz Laimas meitas.
Viņas nobīstas un paslēpjas krūmos.

Zelta ozola galotni Maija tur cieši piespiestu pie krūtīm.
Pērkona gari grib meitenei atņemt galotni.
Tomēr viņa ir stiprāka.
Zibens, Krusa un Putenis aizbēg.

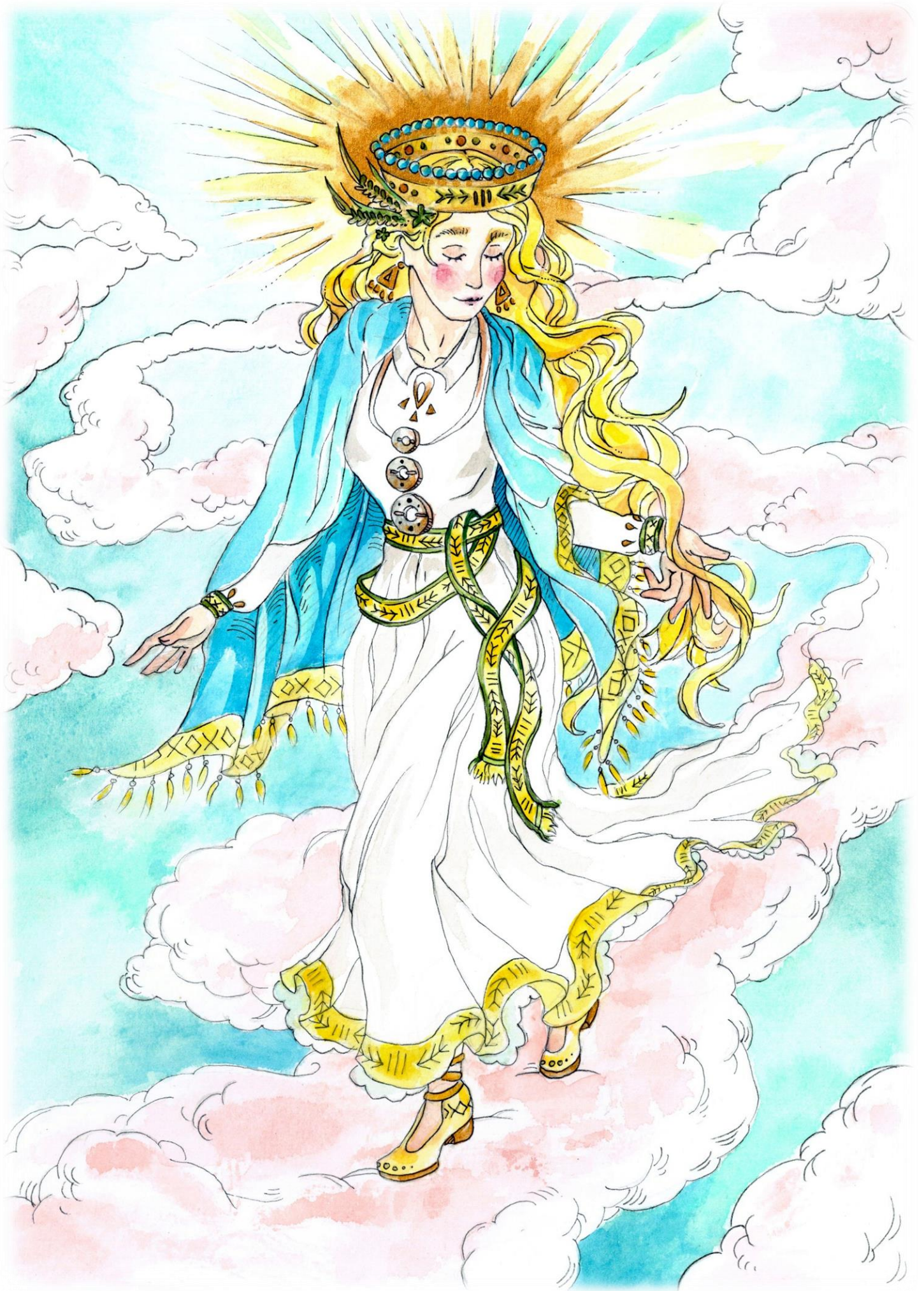
Maija pārsteigta skatās apkārt.
Cik te ir skaisti un gaiši!

No krūmiem iznāk Laimas meitas.
Viņas pārsteigtas skatās uz zelta ozola galotni.
Kvēla pieiet un saudzīgi to paņem no Maijas rokām.
Tad viņa kopā ar māsām aizskrien pie Laimas.

Maija paliek viena.
Uz pili viņa iet nedrīkst.
Tomēr meitenei jāsatiek Laima.
Maija saliek rokas lūgšanā.
Viņa skaļi lūdz Laimu atnākt pie viņas.

Pēkšņi uzmirdz spoža gaisma.
Debesu kalnā atskan prieka saucieni.
Visapkārt kļūst gaišs.
Zelta ozolam ir pieaudzēta galotne.
Visa debess atmirdz gaismā.
Laima ir uzvarējusi ļauno Pērkonu.

Maija skatās uz debesu kalnu.
Tur nāk Laima.
Šoreiz viņa ir ģērbusies baltās, mirdzošās drēbēs.
Virs tām ir gaiši zils apmetnis.
Spožs saules kronis mirdz Laimai galvā.
Dievieti pavada viņas meitas.

Maija pacietīgi stāv pie debesu vārtiem.
Laima viņai mīļi uzsmaida.

Par labo darbu Laima grib Maijai samaksāt.
Laima piedāvā meitenei zīda kleitas un dieva dēlu.
Maija atsakās.

Visbeidzot Laima aicina Maiju dzīvot debesu pilī.
Tomēr arī no tā Maija atsakās.
Meitene grib tikai elles atslēgu.
Viņai jāglābj Varis no elles!

Laima ir pārsteigta.
Varis ir slinks un bailīgs.
Ellē viņš kļuvis arī neglīts un dusmīgs.
No viņa nav nekāda labuma.
Kāpēc Maija grib viņu glābt?

Maijai Varis ir mīļš.
Viņa grib palīdzēt puisim kļūt labākam.
Ellē Varis ir savas muļķības dēļ.
Tāpēc Maijai viņu ir žēl.

Ellē ir daudz tādu cilvēku kā Varis.
Laimai ir žēl viņus visus.

Viņa lūdz Maiju izglābt arī citus cilvēkus.

Maija to apsola.

Laima izņem no sava kroņa gaismas staru.

Ar to var atslēgt elles vārtus.

Maija ņem gaismas stara atslēgu un pateicas Laimai.

Laimas meitas dod Maijai līdzī arī citas dāvanas.

Tā ir laime, draudzība, čaklums un spēja ārstēt.

Maija viņām pateicas un kāpj pa balto pupu lejā.

Viņai priekšā grūts ceļš.

Tas ved uz eli.

Ellē

Zemāk par pazemi ir elle.
Ieeja ellē ir aiz biezās sienas.
Tā celta no lieliem un asiem akmeņiem.
Sienā ir smagi dzelzs vārti.
Tie vienmēr ir aizslēgti.
Neviens pa tiem netiek ārā no elles.
Aiz vārtiem ir liels pagalms.
Arī tajā ir daudz akmeņu.
Uz pašu elli ved ala.
Tā ir karsta un sarkana no uguns.

Ellē dzīvo velns Ņurga ar palīgiem Ceipu un Skritalu.
Ellē nokļūst arī sliktie bērni.
Pēc kāda laika viņi izskatās pēc velna bērniem.
Viņiem ir nagi, ragi un izspūruši mati.
Ceips un Skritals liek velna bērniem strādāt.
Viņiem jākurina ugunskuri.
Ugunskuriem jādeg visu laiku.
Tāpēc ellē ir ļoti karsti.

Pēkšņi no elles alas izskrien 5 velna bērni.
Viņiem seko vēl 5 velna bērni.
Viņi meklē vēsāku vietu uz pagalma akmeņiem.

Agrāk viņi bija cilvēka bērni.
Daži no viņiem ellē dzīvo jau sen.
Savu dzīvi virs zemes bērni vairs neatceras.
Citi bērni uz elli atnākuši nesen.
Viņi vēl atceras dzīvi uz zemes.
Tomēr nevienam no viņiem nepatīk karstums.
Pagalmā ir daudz vēsāks.
Tāpēc velna bērni bēg no elles karstuma pagalmā.

Velna bērni nevar ilgi baudīt vēsumu.
No alas izskrien velna paļīgi.
Viņiem rokās ir resnas nūjas.
Ceips un Skritals vicina nūjas un dzen bērnus strādāt.
Bērni bēg un slēpjas aiz akmeņiem.
Tomēr divus velna bērnus Skritals noķer.

Pēkšņi Skritals paskatās uz elles vārtiem.
Aiz tiem kaut kas iemirdzas.
Pēc brīža vārti atveras.
Tajos stāv Maija ar gaismas staru rokā.

Pārsteigumā Skritals palaiž velna bērnus vaļā.
Kā Maija tika iekšā?

Skritals ar Ceipu mēģina Maiju sagrābt.
Taču meitene izstiepj sev priekšā gaismas staru.
No tā abi apžilbst un kļūst akli.
Viņi vairs neko neredz.
Velniem deg ragi un nagi.
Abi iebēg ellē.

Maija iet pāri pagalmam.
No visām pusēm viņai tuvojas velna bērni.
Viņiem ir bail no Maijas un gaismas stara.
Tāpēc bērni aizliedz meitenei viņiem tuvoties.
Citādi viņi darīs Maijai sāpes.
Meitene no velna bērniem nebaidās.
Viņa meklē Vari.
Velna bērni negrib Maijai palīdzēt.
Tāpēc meitene iet ellē meklēt Vari pati.

Velna bērni pārsteigti skatās.
Līdz šim neviens vēl nav ticis ārā no elles.
Vai Maija varēs iznākt?

Maija atrod ellē Vari.
Puisis jau izskatās līdzīgs velnam.
Viņam ir gari nagi.
Izspūrušajos matos ir redzami 2 ragi.

Maija ved Vari ārā no elles.
Pie alas izejas Varis apstājas un vairs nekustas.
No alas viņš iziet nevar.
Velnš ir nobūris Vari.

Maija velk Vari ar spēku.
Tālu vairs nav jāiet.
Līdz elles vārtiem ir tikai daži soļi.
Aiz vārtiem beidzas velna vara.
Tur Varis būs brīvs.
Tomēr puisis nevar pakustēties.

Velna bērni arī grib iet prom no elles.
Viņi lūdz Maiju ņemt viņus līdzi.
Bērnus nevajag vilkt un stumt.
Viņi labprāt kopā ar Maiju izies pa vārtiem paši.

No elles atskan svilpiens un šņāciens.
Nāk velns Ņurga.

Maijai jāglābj Varis un bērni.
Meitene dod katram daļu no gaismas stara.
Tas pasargās viņus no velna.
Varis paņem rokā staru un pamostas.
Nu viņš var pakustināt kājas un rokas.

Tomēr ir jau par vēlu.
Vārtiem priekšā ir nostājies Ņurga.
Visiem tagad jāpaliek ellē.
Velna bērni bailēs atkal paslēpjas aiz akmeņiem.

Ņurga mēģina sagrābt Maiju.
Tas neizdodas.
Maija pret velnu paceļ Laimas staru.
Stara gaisma apžilbina Ņurgu.

Tad Ņurga mēģina saķert bērnus.
Arī bērni paceļ iedotos gaismas starus.
Velns atlec atpakaļ.
Spožā gaisma velnu padara aklu.

Maija izved Vari un bērnus pa elles vārtiem.
Pati pēc tam klusi atgriežas un noslēpjas.

Velns ar Skritalu sēž uz akmeņiem.
Viņu acis ir neredzīgas.
Abi runā par Vari.
Maija sarunu noklausās.

Ellē Varis ir kļuvis līdzīgs velnam.
Tomēr Varis vēl var atgūt cilvēka izskatu.
Raganu mežā viņam jānocērt līkais koks.
Tad jānogāž akmeņu kalns.
Tā Varis atkal kļūs par cilvēku.
Arī no elles viņš būs brīvs.

Maija nopriecājas un klusi iziet pa vārtiem.
Ar gaismas staru viņa aizslēdz elli uz visiem laikiem.

No elles alas izskrien satraucies Ceips.
Elles katliem ūdens pārlijis pāri malām.

Ūdens nodzēsis visus ugunskurus.
Arī dvēseles ellē vairs nav nevienas.
Visas dvēseles Maija paņēma sev līdzī.

Velns ar palīgiem saķer galvu.
Viņi izmisumā vaimanā un nokrīt zemē.

Raganu mežā

Raganu mežā aug lieli koki.
To zari saauguši cieši kopā.
Mežs ir tumšs un drūms.
Tur valda klusums.
Putni nedzied.
Un dzīvnieki nestaigā.
Pat vējš mežā nepūš.
Mežs ir noburts.

Maija ar Vari un velna bērniem iet pa Raganu mežu.
Pēkšņi Varim zūd spēki.
Kājas un rokas atkal kļūst smagas.

Maija ved Vari aiz rokas.
Varis tālāk vairs negrib iet.
Viņš noguris apsēžas ceļa malā.
Arī velna bērni kļūst nemierīgi.
Viņi ir apjukuši un nezina ko darīt.

Ātrāk jānoņem velna burvestība!

Maija sūta bērnus meklēt līko koku un akmeņu kalnu.

Bērni sadalās grupās un aiziet.

No meža dziļuma nāk Laima.

Viņa atkal ir pārvērtusies par vecu sieviņu.

Maija atpazīst viņu no savas mājas pagalma.

Meitene lūdz sieviņai padomu.

Kā palīdzēt Varim un velna bērniem?

Vecā sieviņa atbild:

“Tikai viņi paši var sev palīdzēt.”

Nocirst līko koku un sagāzt akmeņu kalnu var vienīgi Varis.

Kā to izdarīt?

“Līko koku var nocirst ar ūdens cirvi.

Ar akmens virvi var sagraut kalnu.”

Vecā sieviņa paskaidro un aiziet.

Maija jūtas nogurusi.

Viņa apsēžas zemē blakus Varim.

Pēc brīža atnāk velna bērni.

Viņi atrada līko koku un akmeņu kalnu.

Netālu pa kreisi aug līkais koks.

Akmeņu kalns atrodas pa labi.

Varis un velna bērni grib ēst.
Maija atceras par krāsns dāvināto burvju maizi.
Taču maizi var dot tikai vienu reizi.

Arī Maija grib ēst.
Tomēr meitene dod maizi Varim un velna bērniem.
Viņi apēd maizi un jūt sevī spēku.

Maija sūta viņus uz strautu pēc ūdens cirvja.
Ar to jānocērt līkais koks.

Varis ar velna bērniem aiziet.
Atskan lūstoša koka skaņa.
Visapkārt kļūst gaišs.
Mežā atskan putnu dziesmas.

Varis ar velna bērniem atgriežas.
Viņi jūtas priecīgi un labi.
Varim vairs nav velna nagu.

Tagad puisim jāsavāž akmeņu kalns.
Varis iet pie vislielākā akmens.
No akmens gabaliem viņš nopin virvi.
Kopā ar velna bērniem Varis iet pie kalna.

Bērni apvelk virvi apkārt kalnam.
Varis saņem rokās abus virves galus un velk.
No kalna ripo akmeņi.
Varis velk vēl stiprāk.
Ar lielu troksni akmens kalns sagāžas.
Visapkārt parādās spilgta gaisma.

Varis atgriežas pie Maijas.
Puisim vairs nav velna ragu.
Viņš atkal ir cilvēks.
Varis ir skaists un stalts.
Arī Maija ir skaista.
Viņa jūtas brīva un stipra.
Raganu mežs pārvērties par parastu mežu.
Visa pasaule kļuvusi skaista.

Velna bērni pārvēršas par baltiem baložiem un aizlido.
Zem nogāztā akmeņu kalna atveras zeme.
No tās izlido melna vārna un ielido mežā.

Pie Vara atlido četras Meža mātes spāres.
Tie ir lieli kukaiņi ar garu, tievu ķermeni.
Spārēm katrā pusē
ir divi caurspīdīgi spārni.

Spāres ātri lidinās ap Vari un sauc viņu pie Meža mātes.
Meža māte grib puisim pateikt paldies.
Varis seko spārēm.

Tikmēr pie Maijas atlido melna vārna.
Netālu no meitenes vārna pārvēršas par Paiju.
Drēbes Paijai ir saplēstas un netīras.
Meitenei bija jālien cauri deviņiem pazemes skursteņiem.
Tikai tā viņa nokļuva virs zemes.
Par to Paija vaino Maiju un draud viņu sodīt.

Paija nav mainījusies.
Viņa joprojām ir lepna un iedomīga.
Mājās viņai zīda drēbju ir vēl daudz.
Turklāt vecā zīlniece viņai solīja princi.
Kāpēc gan viņai mainīties?
Maijai ir žēl Paijas.

No meža nāk Varis.
Viņš ir ģērbies dārgās drēbēs.
Tās puisim dāvināja Meža māte.

Paija skatās un nepazīst Vari.
Viņa iesaucas:
“Tas ir mans princis!”

Varis pasmejas par Paiju:

“Tavs princis var būt tikai sētas stabs.”

Pēc šiem vārdiem Paija atpazīst Vari.

Meitene dusmās kliež.

Viņa draud Varim ar kulaku un aizskrien.

Maijai kļūst vēl skumjāk.

Paija joprojām ir ļauna.

Tāpēc arī citos redz tikai slikto.

Maija ar Vari sadodas rokās un iet uz mājām.

Viņiem pretī pa ceļu nāk Laima.

Dieviete joprojām ir ģērbusies vecas sieviņas drēbēs.

Kopā ar Laimu nāk 2 pavadones.

Vecā sieviņa priecājas par Vari.

Puisis ir kļuvis skaists un labs.

Tas noticis ar Maijas palīdzību.

Par to sieviņa dāvina Maijai zīda drēbes un zīļu vainagu.

* * *

Pa to laiku Paija klīst pa mežu.
Meža mātes spāres jauc meitenei prātu.
Paija apmaldās.
Viņa nezina ceļu uz mājām.

Paija nonāk pie nocirstā līkā koka.
Blakus tam zemē ir caurums.
Varbūt ceļš uz mājām ir tur?
Paija iebāž rokas caurumā.
Tur nekā nav.
Tikai rokām izaug velna nagi.
Agrāk tie bija Varim.
Tagad velna nagi ir Paijai.

Meitene pārsteigta skatās apkārt.
Mežu viņa atkal redz kā Raganu mežu.

Paija iet tālāk.
Viņa nonāk pie sagāztā akmeņu kalna.
Arī tam blakus zemē ir caurums.
Varbūt ceļš uz mājām ir tur?

Šoreiz Paija iebāž caurumā galvu.

Tur nekā nav.

Tikai uz galvas viņai izaug velna ragi.

Arī tie agrāk bija Varim.

Tagad ragi ir Paijai.

To visu redz Meža mātes spāres un priecājas.

Paija saņēma pelnīto sodu.

Atkal mājās

Maijas skaistā māja ir gandrīz sabrukusi.
Neviens par to nav rūpējies.
Lielais dārzs ir aizaudzis ar zāli.
Krūmi ir nokaltuši.
Skaistās rozes novītušas.
Dārza sēta ir sagāzusies.
Palikuši tikai sētas stabi.

Uz viena no stabiem sēž Virpa un grauž riekstus.
Pie viņas pienāk Zīle.
Arī viņa grib riekstus.
Virpa tos negribīgi iedod.
Zīle apsēžas uz otra sētas staba.
Nav jēgas neko darīt.
Viss krīt no rokām.
Darbarīki lūzt.
Diegi pinas mezglos.

Pie meitenēm pienāk Vālodze un apsēžas zemē.
Arī viņa darbus nevar padarīt.
Parasti visus darbus darīja Maija.
Tagad Maijas nav.
Kopā ar viņu no mājas pazuda arī svētība.
Toties kaimiņam viss ir kārtībā.
Labība aug.
Govis ir labi barotas.
Mājas pagalms ir sakopts.
Kaimiņa mājās noteikti ir svētība.

Vakar kalpones gribēja svētību kaimiņam atņemt.
Savukārt tās vietā pieburt viņam nelaimi.
Tomēr arī tas kalponēm neizdevās.
Kaimiņš bija gudrāks.
Viņš pasargāja savu māju no ļaunuma.

Kalpones pārtrauc sarunu.
Pāri pagalmam nāk saimniece Danga.
Viņai seko Plaska.

Agrāk kalpones no saimnieces baidījās.
Bez darba sēdēt nedrīkstēja.
Tagad kalpones vairs nebaidās.

Saimniece par darbu viņām nemaksā.
Arī pabarot kārtīgi nevar.
Tāpēc Danga neliek kalponēm strādāt.

Pie nelaimēm saimniece vaino Plasku.
Tieši Plaska nobūra Veļu aku.
Svētība kopā ar Maiju iekrita akā.
Kalpone tam nepiekrīt.
Danga pati pavēlēja viņai noburt aku.
Tāpēc vainīga ir saimniece pati.

Danga strīdas pretī.
Arī Paija ir prom.
Danga taču pie tā vainīga nav!
Plaska domā citādi.
Paija akā ielēca pati savas iedomības dēļ.
Viņa gribēja dabūt princi.

Tā Danga ar Plasku kādu brīdi strīdas.

Pagalmā aizelsusies ieskrien Ciesa.
Viņa stāsta par tikko redzēto.
Pāri pļavām tuvojas meitene.
No viņas spīd gaisma.

Tā apspīd mežus un laukus.
Putni dzied un lido ap meiteni.
Pļavās plaukst ziedi.
Meitene ģērbusies zīda drēbēs un zīļu vainagā.

“Tā ir Paija!”
Priecīgi iesaucas Danga.
Ciesa purina galvu.
Nē, tā ir Maija!

Danga bailēs iepleš acis.
Viņa pret Maiju bija ļauna.
Tagad Danga par to saņems sodu.

Plaska sākumā priecājas par Maiju.
Taču tad arī kalpone nobīstas.
Ļauna pret Maiju bija arī viņa.
Pat aku nobūra.

Danga ar Plasku aizskrien meklēt slēptuvi.
Ciesa viņām seko.

Pēc brīža Ciesa atgriežas un satraukta stāsta:
“Danga un Plaska ielēca Veļu akā.
Zili un sarkani dūmi pacēlās no akas.”

Pagalmā nogurusi ienāk Paija.

Kalpones brīnās par meitenes izskatu.

Paijai ir netīras drēbes un 2 velna ragi izspūrušajos matos.

Kur palikušas zīda drēbes?

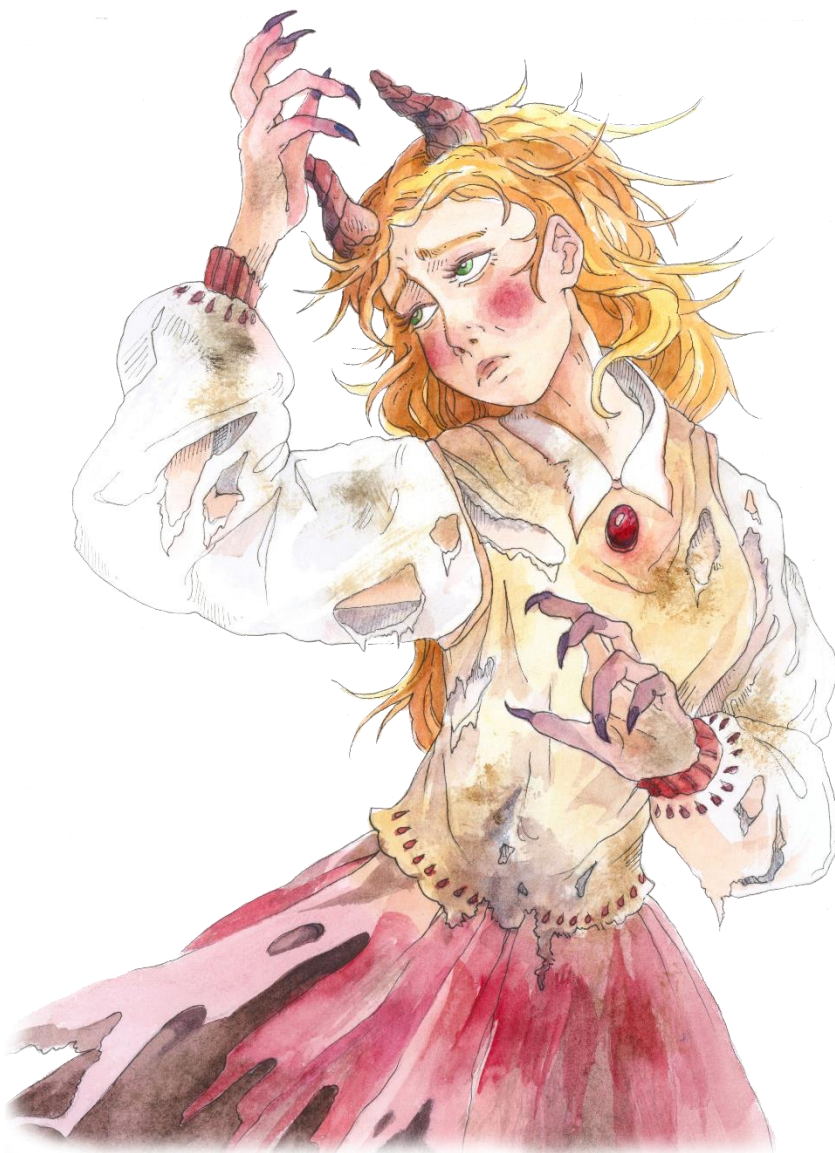
Paija pavēl kalponēm nomazgāt viņu un izķemmēt matus.

Kalpones negrib vairs Paijai palīdzēt.

Paija dusmojas un draud kalpones pārmācīt.

Viņa sauc Dangu un Plasku.

Taču mātes un kalpones vairs nav.

Tobrīd pagalmā ienāk Maija ar Vari.
Abi ģērbušies skaistās drēbēs.
Viņiem līdzī nāk ciema iedzīvotāji.
Visi ir priecīgi un dzied.
Blakus Maijai uzzied novītušās rozes.
Nokaltušajiem krūmiem izplaukst lapas.

Maija priecājas satikt kalpones.
Tomēr visvairāk meitene grib redzēt savu tēvu.
Kalpones rāda uz pirti.
Tur Danga ieslēdza tēvu un nobūra durvis.
Tās nevar atvērt.
Vai tēvs vēl ir dzīvs?

Svilis no pirts ir pats ticis ārā.
Viņš ir neēdis un pavisam bez spēka.
Svilis apskauj Maiju un lūdz piedošanu
par slikto izturēšanos.
Tomēr Maija nedusmojas un piedod tēvam.

Svilis bēdājas par sabrukušo māju.
Kā Maija tādā dzīvos?
Māja jāceļ no jauna.
Taču viņam spēka ir par maz.

Palīdzēt celt māju piesakās Varis.
Svilis skatās uz Vari un nepazīst viņu.
Tik ļoti puisis ir mainījies!
Agrāk Varis bija slinks ganu puisis.
Tagad kļuvis līdzīgs staltam princim.
Pat strādāt piesakās!
Svilis nespēj tam noticēt.

Pie viņiem pienāk vecā sieviņa ar pavadonēm un saka:
“Skaistais Varis patiešām ir tas pats slinkais kalps.
Agrāk viņš man rādīja ceļu ar kāju.”

Varis to atceras.
Tagad puisis sola veco sieviņu cienīt un palīdzēt.
Savukārt Maija aicina sieviņu dzīvot kopā ar viņiem.
Viņa būs meitenei mātes vietā.

Svilis skatās uz Maiju un Vari.
Viņš joprojām nespēj noticēt pārmaiņām.
Abi izskatās pēc karaļa bērniem.

Maija jautā kalponēm par savu vārpstiņu.
Tomēr kalpones to nav redzējušas.

Vecā sieviņa pasmaida un izņem vārpstiņu no savas kabatas.
Viņa to atrada uz ceļa.

Maija priecīgi paņem vārpstiņu
un pateicīgi ieskatās sieviņai acīs.

Pēkšņi Maija atpazīst īsto Laimu.
Vecā sieviņa patiesībā ir dieviete.
Debesīs Maija satika tieši viņu.
Meitene nedaudz atkāpjas un paklanās sieviņas priekšā.

Arī Paija redz veco sieviņu.
Taču meitene neatpazīst Laimu.
Meitene joprojām Laimu redz kā zīlnieci.
Tāpēc Paija dusmīgi pieprasa apsolīto princi.

Vecā sieviņa pamāj savām pavadonēm.
Viņas atnes koka lādi.
Paija neizpratnē skatās uz to.
Vai princis guļ lādē?
Arī apkārtējie cilvēki brīnās.

Pavadones atver lādes vāku un izņem koka lelli.
Tā saģērbta prinča drēbēs.
Paija skatās un netic savām acīm.
Kāpēc princis izskatās pēc koka lelles?

Vecā sieviņa paskaidro:

“Tu esi pelnījusi tikai koka princi.”

Sākumā princis bija cilvēks.

Taču Paija ar sliktiem darbiem pārvērtā viņu par koku.

Pazemē Paija nepalīdzēja vējam un krāsniņ.

Tāpēc abas prinča rokas pārvērtās par koku.

Liepai un strautam arī nepalīdzēja.
Un par koku kļuva abas prinča kājas.
Visbeidzot Paija slikti izturējās pret Velēnu vecīti.
Tas pārvērtā prinča galvu par koku.

Paija dusmīgi izrauj lelli pavadonēm no rokām un aizmet.
Cilvēki stāv apkārt un smejas par Paiju.
Meitene sažņaudz kulakus un dusmīgi tuvojas vecai sieviņai.
Paija paceļ roku sitienam.

Pēkšņi Laima novelk vecās sieviņas drēbes.
Visapkārt atmirdz gaisma.
Paijas priekšā stāv Laima savā dievietes apģērbā.
Beidzot arī Paija atpazīst Laimu.
Meitene bailēs atkāpjas un noguļas ar pieri pie zemes.

Paija ir pelnījusi sodu.
Cilvēki domā tāpat.
Tomēr Maijai ir žēl Paijas.

Maija lūdz Laimu pažēlot Paiju.
Arī Paija var būt laba.
Viņai tikai vajadzīga Laimas palīdzība.

Laima palīdzēt var.
Tomēr kļūt labai Paijai jāgrib pašai.

Paija ir pārdomājusi.
Viņa patiešām grib kļūt laba un redzēt visu skaisto.
Laima pamāj savām pavadonēm.
Viņas novelk vecās drēbes un kļūst par Laimas meitām.

Kļūt par labu cilvēku Paijai būs grūti.
Viņai būs jāpiedzīvo bēdas un ciešanas.
Jāstrādā smagi darbi un jāpalīdz citiem.
Citādi mainīties Paija nevar.
Laimas meitas saņem meiteni aiz rokām un aizved.

Maija ir pateicīga Laimai.
Mājās ir atgriezusies svētība.
Tagad viss būs labi.
Arī ar Paiju viss būs labi!

Noslēguma vārdi

Autore Anna Brigadere pasaku par Maiju un Paiju rakstīja kā lugu.

Lugā notikumus izstāsta ar sarunām.

Tomēr daudziem cilvēkiem ir grūti lasīt un saprast lugu.

Šajā grāmatā luga pārvērsta
par pasaku viegli saprotamā valodā.

Tagad pasakas notikumus un tās mācību ir vieglāk saprast.

Pasaku papildina skaisti, krāsaini zīmējumi.

Tos zīmēja jaunā māksliniece Elīza Daniela Dzene.

Viņa to darīja ar lielu mīlestību un rūpību.

Elīza savu talantu veltīja,
lai palīdzētu izdot grāmatu vieglajā valodā.

Tā viņa vēlējās atbalstīt cilvēkus,
kuriem šādas grāmatas ir vajadzīgas.